

TEN GELEIDE

Het was de bedoeling 1989 met een themanummer over "Wonen en woonbeleid in België" af te ronden. Dat opzet is mislukt. Daarom sluit "Jeugd '90" onze tiende jaargang.

Met de kritische inventaris van het Vlaamse jeugdonderzoek, die u nu in handen hebt, wou het Tijdschrift oorspronkelijk het nieuwe decennium openen. Nu wordt hij ons laatste woord in, zeker niet over, de jaren tachtig. Achteraf bekeken past de symboliek van die timing beter bij de inhoud van de bundel. Men sluit een jaar als het oud en moe is geworden en te kortstondig van het licht geniet om het leven te kunnen belichten. Het beeld dat onze samenleving zich van haar jeugd in kranten, op radio en T.V. voorhoudt, is getekend in dat vermoeide decemberlicht waarin alles uniform en grijs lijkt, slechts de meest hevige kleuren zich onderscheiden en daarom alle aandacht krijgen. Dat beeld wordt hier samen met het oude decennium begraven. De auteurs van dit themanummer hebben naar de jeugd gekeken met het waarnemingsvermogen van de sociale wetenschap, dat detail, verscheidenheid en beweging kan laten zien, zonder in vormeloos empirisme te vervallen.

De meeste teams die aan een themanummer werken, hebben alle moeite van de wereld om de kopij tijdig af te leveren. Rudi Laermans en Geert Loosveldt, de gastredacteurs van dit nummer, en hun auteurs waren altijd "meer dan op tijd". Misschien heeft dat met jeugd te maken, alleszins met talent. Groot ook is de verdienste het bestaande jeugdonderzoek te hebben samengebracht en samengevoegd tot een geheel dat niet alleen de jeugd, maar ook de maatschappij die naar haar jeugd kijkt, in beeld brengt. De sociologie is steeds op haar best als zij ons, even reflectief als de man op het pakje cichorei, niet alleen de samenleving toont, maar ook zichzelf en de maatschappij die via haar waarneemt en denkt.

In hun inleiding betreuren Laermans en Loosveldt het gebrek aan theoretische onderbouw, dat volgens hen heel

wat Vlaamse jeugdonderzoeken kenmerkt. Die onderzoeks-traditie werd, zoals trouwens zoveel vorsingswerk hier te lande, overwegend gericht door de probleemdefinities van journalisten, de zorgen van kanunniken, de indrukken van ministers en de overtuigingen van kabinetsmedewerkers. In de mate dat die lieden de wereld vormen -en in Vlaanderen geven zij soms de indruk dat te doen- is dat onderzoek dus alvast niet wereldvreemd. Af en toe blijkt het vreemd aan wat in de rest van de wereld gebeurt. De onderzoeker moet dan theorieën van elders importeren om hier de dingen weer in perspectief en samenhang te kunnen plaatsen. 'Theorie', wat blijft daarvan over als men dat begrip van zijn pretentieuze, paleo-positivistische connotaties ontdoet? Een plank grote boeken, een paar toenaangevende onderzoeken, een aantal cruciale inzichten, een beslag van ervaringen, alsook een klein arsenaal van manieren van zien, beschrijven en analyseren, die de gemeenschappelijke kennis van de leden van een discipline vormen. Dat residu is het fundament dat het verschil maakt tussen een onderbouwde vraagstelling en een zweverige impressie. Wie vandaag in Vlaanderen naar de fundamenteën van de verschillende onderzoeksrichtingen kijkt, kan soms moeilijk uitmaken of hij ruïnes dan wel de aanzet tot nieuwbouw ziet. In die zin heeft "jeugd '90" dan toch nog veel te maken met wonen in Vlaanderen. Het doet aan vernieuwbouw.

Mark Elchardus